

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
Křížová 22, 603 00 Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-2151/23-B
Sp. zn. ČŠIB-S-408/23-B

Název	Základní škola Opatovice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Sídlo	Malé dráhy 66, 664 61 Opatovice
E-mail	zs.opatovice@seznam.cz
IČO	71 004 033
Identifikátor	600 110 877
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Dagmar Štěpánová
Zřizovatel	obec Opatovice
Místo inspekční činnosti	Malé dráhy 66, Opatovice
Inspekční činnost na místě	16. 10. 2023 – 18. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Opatovice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny, školní jídelny-výdejny.

V době inspekční činnosti škola zajišťovala základní vzdělávání ve třech třídách prvního až pátého ročníku 58 žákům, což je 64,4 % nejvyššího povoleného počtu. Škola evidovala sedm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“). Činnost zájmového vzdělávání probíhala v jednom oddělení školní družiny, které v době inspekční činnosti navštěvovalo 25 účastníků.

Školní jídelna-výdejna respektuje zásady zdravé výživy. Zapojením do projektů „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ u žáků vytváří předpoklad zdravých stravovacích návyků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ve vedení školy. Ředitelka školy (dále „ředitelka“) stanovila v koncepčních materiálech rozvoje školy cíle a záměry vzdělávání v konkrétních oblastech a strategii k jejich dosahování. Klade důraz na začlenění formativního hodnocení do výuky a podporu žáků se SVP. Ve shlednutém základním i zájmovém vzdělávání byl v těchto oblastech částečný posun. Škole se daří naplňovat hlavní záměry v oblasti komunikace mezi učitelkami a žáky a dodržování nastavených pravidel a také ve zlepšování materiálních podmínek převážně k rozvoji digitálních kompetencí žáků i vyučujících. Přetrvávající horší prostorové podmínky související s malým počtem učeben, úložných prostor, zázemím pro pedagožky, jsou omezujícím faktorem pro rozvoj školy.

Ředitelka si kromě vedení školního poradenského pracoviště (dále „ŠPP“) ponechala veškeré pravomoci k řízení základního i zájmového vzdělávání. Vzhledem k náročnosti jednotlivých činností se to do budoucna nejeví být zcela efektivní pro rozvoj výchovně vzdělávacího procesu. Informovanost všech zaměstnankyň školy je průběžně zajišťována při každodenní komunikaci prostřednictvím elektronického systému a na společných pravidelných jednáních metodického sdružení a pedagogické rady. Přestože organizace činností jednotlivých součástí školy je vzhledem k malým prostorovým možnostem pro poskytování vzdělávání náročná, stanovená organizační struktura a plánování jsou funkční. Ředitelka plánuje hospitační činnost, kterou pravidelně provádí a vyhodnocuje ji, dále se zjištěními však neworkuje. Na konci školního roku ředitelka vyhodnocuje evaluační dotazníkové šetření, které se vztahuje ke klimatu školy a vzdělávání, kterého se účastní žáci, jejich zákonní zástupci a pedagožky. Na jejich podněty dle možností reaguje.

Ředitelce se daří udržovat kvalitní personální podmínky školy, pedagogický sbor je plně kvalifikovaný. Klade důraz na profesní rozvoj všech zaměstnanců a stanovuje priority v jeho zaměření. Účelně nastavila systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Zaměřuje se především na formativní hodnocení a rozvoj digitálních kompetencí. Sdílení pracovních zkušeností a pedagogických postupů podporuje na pedagogické radě, plánem vzájemných hospitací pedagogů i jeho uskutečňováním. Vyučující si však neposkytují dostatečně efektivní zpětnou vazbu, případně ji reflektují jen zčásti.

Systém poradenských služeb vychází ze spolupráce členů ŠPP, které tvoří výchovná poradkyně, metodička prevence a speciální pedagožka. Společně se zabývají včasnou identifikací žáků se SVP. Pravidelně na týdenních poradách informují o vzdělávacích potřebách žáků ostatní pedagogy. Žákům ohroženým školním neúspěchem vyučující zajišťují odpovídající podporu, a to včetně vytvoření plánu pedagogické podpory, jejichž

nastavení a přínos je školou následně vyhodnocován s cílem přijmout případně další opatření vedoucí k podpoře žáka. Při odstraňování vzdělávacích potíží škola efektivně spolupracuje s rodiči a školskými poradenskými zařízeními. Nastavený systém preventivních aktivit zajišťovaných metodickou prevencí je funkční. Mezi žáky se doposud nevyskytlo závažné rizikové chování.

Projektová činnost a aktivní úzká spolupráce se zřizovatelem významným způsobem přispívá k modernizaci a rekonstrukci některých částí školy a ke zlepšování jejich materiálních podmínek. Přetrvávající nedostatečné prostorové podmínky v ZŠ však nedovolují v plné míře realizovat výuku ve více učebnách, což omezuje uplatnění vhodných vzdělávacích strategií. K realizaci hodin tělesné výchovy a k venkovním aktivitám i v rámci zájmového vzdělávání škola využívá obecních prostor (Sokolovny, hřiště a dětského hřiště). Školní družina ke své pravidelné činnosti využívá jednu z kmenových tříd ZŠ a částečně i školní jídelny-výdejny. Tyto stísněné podmínky a časté přesuny účastníků se na kvalitě zájmového vzdělávání negativním způsobem neprojeví.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve všech sledovaných hodinách panovala příjemná pracovní atmosféra. Respektující a partnerský přístup vyučujících k žákům, vhodně nastavená pravidla a jejich dodržování zajišťovalo bezpečné sociální prostředí pro vzdělávání. Žáci se dotazovali, případně se nebáli sdělovat své postřehy. Učitelky je podněcovaly k zájmu o práci, průběžně je chválily a motivovaly k učení. Komunikace ze strany žáků probíhala spíše formou krátkých odpovědí, k náročnějšímu verbálnímu projevu měli méně příležitostí. Vyučující je většinou seznámily s cílem hodiny, ale jeho vyhodnocení na konci se jim vždy nedařilo. Způsob organizace vyučování spojených dvou ročníků nebyl dostatečně efektivní a nezohledňoval psychohygienické potřeby žáků. Jeden z ročníků vždy celou hodinu pracoval na samostatné práci nebo s pracovním sešitem a nebyly u nich dostatečně využívány aktivizační metody. V této výuce nebyl podporován individuální rozvoj každého žáka podle jeho možností a potřeb. V ostatních hodinách byly také často uplatňovány méně efektivní metody a formy práce, převážně frontální výuka a samostatná práce. Byly zde ale i zařazovány různé činnosti na koberci k prevenci únavy a uvolňovací cvičení. Žáci měli dostatek času na plnění úkolů. Zájem o probírané učivo byl podněcován různými didaktickými pomůckami a hrami. Často byly účelně využívány interaktivní tabule, ne vždy s nimi pracovali i žáci. Ti neměli možnost získávat nové vědomosti vyhledáváním z různých zdrojů, prezentovat je před ostatními a rozvíjet své vyjadřovací schopnosti a kritické myšlení a vybírat si z úkolů různé kognitivní náročnosti. Těm s rychlejším tempem nebyly poskytovány rozšiřující úkoly. V předmětech s převahou výchovného zaměření vyučující využily prolínání mezipředmětových vztahů a propojování učiva se zkušenostmi žáků z reálného života, což jim umožňovalo chápat ho v širších souvislostech. Byly zde využity i metody rozvíjející jejich kreativitu a pracovní kompetence. Anglický jazyk byl vyučován v cílovém jazyku, což podporovalo komunikační dovednosti a jazykovou gramotnost. V matematice bylo využíváno názorných obrázků za rozvoje logického myšlení a matematické gramotnosti. Čtenářské gramotnosti byl věnován prostor v hodinách českého jazyka, kde se pedagožky zaměřily i na porozumění textu, posuzování jeho obsahu a průběžně vedou žáky ke čtení knih. Některé vyučující pracovaly s chybou a poskytovaly zpětnou vazbu žákům pro jejich další učení. Rozdílnou úroveň měla podpora k sebereflexi a rozvoji jejich sebepojetí a sebevědomí. Sebehodnocení mělo většinou jednoduchou formu, některé vyučující nechaly žáky se i vyjádřit, ojediněle se objevilo vrstevnické hodnocení. Asistentky pedagoga byly při výuce aktivní, věnovaly se

žákům se SVP i celé třídy, ale neměly účelně rozdělené role s vyučujícími, jejich spolupráce nebyla vždy promyšlená a plně efektivní.

Vychovatelky školní družiny aktivně podporovaly rozvoj všech účastníků zájmového vzdělávání a učily je získané dovednosti využívat i v praktickém životě. Vhodně zařazovaly společné aktivity k prohlubování a upevňování vzájemných vztahů a zlepšení sociálního kontaktu účastníků zájmového vzdělávání. Při realizovaných činnostech u nich rozvíjely komunikační dovednosti a jejich zájem posilovaly motivací a pozitivním hodnocením. Relaxační a odpočinkové aktivity propojily s četbou a rozvíjely u účastníků také čtenářskou gramotnost. Pravidelně jsou do programu zařazovány pobyty venku a pěší výlety po okolí, čímž prohlubují vztah k místu, kde žijí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující průběžně sledují a zjišťují výsledky vzdělávání žáků. Využívají k tomu standardní způsoby ověřování znalostí. V rámci pravidelných schůzek metodického sdružení a jednání pedagogické rady vyhodnocují výsledky vzdělávání a nastavují opatření k jejich zlepšování. Žákům ohroženým školním neúspěchem je nastavena podpora formou pedagogické intervence. Informace o průběžném i celkovém hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou dostupné zákonným zástupcům prostřednictvím elektronického informačního systému, na třídních schůzkách, po telefonické domluvě nebo e-mailem. Do hodnotícího procesu jsou systémově zapojeni i žáci se svým sebehodnocením prostřednictvím triád, na kterých se podílí spolu s učitelkami a rodiči. Žáci čtvrtých a pátých ročníků si vytváří portfolia, která poskytují jim i vyučujícím zpětnou vazbu o jejich práci a vedou si sebehodnotící sešity.

Vzdělávací výsledky žáků vykazují dlouhodobě výbornou úroveň, což potvrzuje i externí elektronické výběrové zjišťování výsledků žáků při testování Českou školní inspekcí, do kterého byla škola zapojena. Pozitivní zpětnou vazbu škole poskytuje úspěšnost žáků při přijímacím řízení na víceletá gymnázia. Za poslední tři roky škola neevidovala žáky neprospívající ani se sníženým stupněm z chování. Počet udělených pochval výrazně převyšuje udělování výchovných opatření, což posiluje pozitivní chování žáků a jejich zájem o vzdělávání.

Podpora rozvoje individuálního nadání žáků probíhá jejich zapojováním do soutěží a olympiád (logická olympiáda, Matematický klokan, recitační soutěž). V průběhu školního roku vytváří škola vhodné podmínky pro osvojování klíčových kompetencí žáků formou krátkodobých i dlouhodobých projektů a mimovýukovou činností (např. projektové dny Prototypci, Den Země, Den jazyků, Laskavec, 72 hodin). Další aktivity jsou nejčastěji zaměřené na podporu čtenářské gramotnosti ve spolupráci s místní knihovnou zapojením do programu „Celé Česko čte dětem“, ale také např. na rozvoj finanční a digitální gramotnosti. K rozvoji sociálních a personálních kompetencí významným způsobem přispívá spolupráce školy s nedalekou mateřskou školou. Při zápisu dětí do prvního ročníku pomáhají nejstarší žáci školy. Dále se účastní společných pravidelných kulturních vystoupení (vánoční vystoupení, společné čtení pro předškoláky aj.). Škola aktivně spolupracuje i s oblastní charitou a Domem seniorů v Rajhradě, což také přispívá k přirozenému propojení vzdělávacího obsahu s běžným životem žáků a budování prosociálních vztahů. V kroužcích (Veselá věda a Výtvarná výchova) vedených externími partnery mohou žáci rozvíjet svůj talent a smysluplně trávit svůj volný čas.

Zájmové vzdělávání bylo vhodně zaměřeno na relaxaci a odpočinek. Při realizovaných činnostech účastníci cíleně rozvíjeli především kompetence pracovní, sociální a komunikativní.

Závěry

Vývoj školy

- Od roku 2021 došlo ke změně ve vedení školy.
- Zlepšení materiálního vybavení především v oblasti digitálních technologií.
- Rekonstrukce a modernizace některých částí budovy.
- Prostory školy jsou stále omezující pro kvalitní vzdělávání žáků.

Silné stránky

- Vstřícný a motivační přístup pedagogů k žákům a respektování nastavených pravidel jednotlivými aktéry základního a zájmového vzdělávání vytváří pozitivní klima. (3.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- V průběhu sledovaných hodin pedagožky nenabízely žákům v dostatečné míře metody kooperativní výuky a nevedly je k vyhledávání informací z různých zdrojů a tím k rozvoji sociálních kompetencí. (4.2)
- Ve výuce nebyla uplatňována diferenciací zadávaných úkolů podle individuálních schopností a dovedností jednotlivých žáků, včetně žáků nadaných a nedocházelo k dostatečnému zohledňování vzdělávacích potřeb všech žáků. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Účelně zařazovat do výuky kooperativní formy a metody práce žáků.
- Důsledně uplatňovat diferenciaci při zadávání úkolů podle úrovně vědomostí a dovedností žáků, věnovat se i nadaným.
- Zaměřit se na účelné vyhodnocení vzdělávacích cílů na konci vyučovací hodiny.
- Delegovat kompetence vedení a koordinátorů i na ostatní pedagožky.
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřit na týmovou spolupráci a využívání účinných metod a forem práce v průběhu vyučovacího procesu.
- Lépe nastavit organizaci vzdělávání žáků s ohledem na jejich věk a psychohygienické potřeby.
- Zintenzivnit metodické vedení asistentek pedagoga s cílem posílit jejich spolupráci s vyučujícími a poskytovat vyučujícím podporu v širším spektru jejich činností.

- Zavést třídnické hodiny jako nástroj pro udržení pozitivních prosociálních vztahů mezi účastníky vzdělávacího procesu a za účelem řešení aktuálních i nadčasových témat mimo rámec běžných vyučovacích předmětů.
- Hospitační činnost zaměřit i na organizaci hodin a dodržování psychohygieny žáků, metody a formy aktivního učení, kooperativní formy práce a vyhodnocování dosažení vzdělávacích cílů.
- Využívat vzájemné hospitace s cílem efektivního předávání zkušeností a metodické podpory mezi pedagogy.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace obce Opatovice z 3. 6. 2010 s účinností od 7. 6. 2010
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení IZO: 102 179 433 Základní škola, IZO: 181 019 175 Školní družina, IZO: 150 075 294 Školní jídelna-výdejna ze dne 27. 3. 1996
3. Jmenovací dekret ředitelky školy s účinností ode dne 1. 7. 2021
4. Koncepce školy pro období 2021/2026
5. Dlouhodobý plán – koncepční záměry a úkoly na období 2021/2023, 2023/2026
6. Vyhodnocení naplňování Koncepce školy za školní rok 2022/2023 schválené dne 20. 9. 2021
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Škola pro život“ č.j.158/2022 s účinností od 1. 9. 2022
8. Školní řád základní školy včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání s účinností od 1. 9. 2022
9. Plán práce ve školním roce 2023/2024, Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2022/2023, 2023/2024
10. Zápisy z pedagogických rad 2022/2023, 2023/2024
11. Hodnocení a klasifikační zprávy za jednotlivé ročníky a hodnocení za školní družinu za rok 2022/2023, Přehledy klasifikace tříd za školní rok 2021/2022, 2022/2023
12. Organizační řád školy platný od 1. 9. 2022
13. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2022/2023, 2023/2024
14. Hospitační záznamy za rok 2022/2023
15. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023

16. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků, osvědčení ze vzdělávacích akcí za období od školního roku 2021/2022 do data inspekční činnosti, Dlouhodobý plán DVPP na rok 2022/2023, 2023/2024
17. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024
18. Elektronické třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024
19. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd a pedagogů ve školním roce 2023/2024
20. Písemnosti žáků – sešity, pracovní sešity, písemné práce, portfolia, sebehodnotící sešity (vzorek)
21. Evaluační a autoevaluační dokumenty školy
22. Dokumentace Školního poradenského pracoviště (Minimálně preventivní program pro školní rok 2022/2023, 2023/2024, Plán preventivních aktivit 2023/2024, Školní preventivní strategie 2021/2026, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek))
23. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání „Škola pro život“ čj. 123/2023 s účinností od 1. 9. 2023
24. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2022
25. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školním roce 2023/2024
26. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dagmara Mácová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Hana Plachá, školní inspektorka

7. 11. 2023